

Vooruit naar vroeger

Nick van Buitenen
voorzitter KNB

Een wezenlijk radertje in onze rechtsstaat, iets om trots op te zijn

Nog nooit zijn in het notariaat de begrippen vernieuwing en innovatie zo vaak gebruikt als de laatste jaren.'

Met deze woorden opende KNB-voorzitter Hans Tromp zijn column twintig jaar geleden, aan het begin van het nieuwe millennium. We hadden net een nieuwe Notariswet, waarin fundamentele wijzigingen waren doorgevoerd. Geen voordrachten meer voor een standplaats, maar in plaats daarvan de mogelijkheid je als notaris vrij te vestigen, met een goedgekeurd ondernemersplan. Geen tarievenboekje meer, maar volledige vrijheid om een eigen tarief in rekening te brengen. De domeinmonopolies bleven, maar de notaris werd voor zijn boterham aan de vrije markt overgeleverd. Het ondernemerschap van de notaris werd de jaren daarna op de proef gesteld. Nu we twee decennia verder zijn, leg ik de uitdagingen van nu naast Tromps uitspraken van twintig jaar terug.

SPAGAAT

'Opnieuw is de wereld een nieuw tijdperk binnengetrepen. Het digitale tijdperk. Maar het is niet in de eerste plaats de digitale ontwikkeling die

ons bezighoudt.' Dat klopt, want het notariaat was toen vooral druk met het nieuwe van de markt. Vandaag de dag zijn we gewend aan de spagaat tussen het ambt en het ondernemerschap. Veel van onze leden zijn nooit onder de oude wet werkzaam geweest. Maar nog steeds ondervinden we de moeilijkheden van die ongemakkelijke spagaat. Desondanks staat voor ons het maatschappelijk belang voorop. We hebben een beschermd ondernemerschap en zullen dat elke dag moeten waarmaken.

HERZIENING

'De nieuwe notariswet biedt daarvoor voldoende ruimte.' Digitalisering maakt steeds meer mogelijk. Identificatie en ondertekening van de akte kunnen straks digitaal. Wat betekent dat voor de wijze waarop wij aan *Belehrung* doen? En wat is de waarde van onze standplaats in het digitale tijdperk? Betekent een digitale akte niet tegelijk ook een centraal beheerd landelijk protocol? Moet het begrip kandidaat-notaris niet worden beperkt tot de eerste jaren van de *young professional*? Zodat elke

kandidaat-notaris na die eerste jaren automatisch (toegevoegd) notaris wordt? De huidige Notariswet is aan een herziening toe. Later dit jaar gaan we samen vaststellen wat daar de uitgangspunten van moeten zijn.

DIGITALE IDENTITEIT

'Dynamiek is het sleutelwoord. Het notariaat zal dynamiek moeten uitstralen, elan moeten tonen.' Er is een wirwar van systemen om online in te loggen en je te identificeren. Tot nu toe voldoet geen enkel middel aan het door Europese regelgeving beschreven hoogste beveiligingsniveau. Het notariaat heeft zo'n digitale identiteit al ontwikkeld en gaat dit jaar voor de certificering daarvan. Daartoe zijn inmiddels aparte entiteiten opgericht. Het eerste doel is die digitale identiteit bij de digitale notariële akte te gebruiken, maar uiteraard zouden burgers daarmee ook elders terecht moeten kunnen. Van de overheid verwacht ik dat straks slechts een digitale identiteit met het hoogste beveiligingsniveau als standaard wordt toegelaten in de digitale relatie met zijn burgers.

APPÈL

'Laten we de hakken uit het zand halen, voor zover die er nog in staan.' In Nederland wordt naar schatting bijna 13 miljard euro aan crimineel geld witgewassen. Ook op ons als poortwachters wordt een dringend appèl gedaan. Maar de overheid moet ons dan wel de juiste middelen verschaffen. Het is goed dat we met fraudebestrijders in gesprek zijn over het versterken van elkaars positie. Het is niet goed dat we soms adviseurs van de onderwereld worden genoemd. Ondermijning is alleen op te lossen als alle onderdelen van de rechtsstaat hun verantwoordelijkheid nemen en daarbij de handen ineenslaan. Een wezenlijk radertje te zijn in onze rechtsstaat, dat is iets om trots op te zijn.

MENSELIJKE MAAT

'Durf om te gaan, durf mee te gaan. Een ding is zeker, wie geen lef of ondernemerszin wil tonen, mist de boot.' Technologische ontwikkelingen maken het notariaat niet overbodig. Digitalisering is een middel dat ons helpt bij het efficiënt en onweerlegbaar vastleggen van afspraken. Juist in die wereld is de menselijke rol van de notaris hard nodig. Hij adviseert en gidst zijn klanten in duidelijke taal door het oerwoud van regels. Als we die rol oppakken door veel samen te werken wordt ons vak aantrekkelijker voor de volgende generatie. Onze nieuwe strategie zit barstens vol ideeën en initiatieven. Laten we behouden wat goed is en vernieuwen wat beter kan. De menselijke maat combineren met digitale middelen. Vooruit naar vroeger! ■